

IRAK:

OPIS IRAKA:

Uradno ime Iraka je Republika Irak. Meri približno 438.417km². Ima približno 22 000 000 prebivalcev. V Iraku živi 42 prebivalcev na km². Arabcev je 77 %, Kurdov je 19 %, Turkmeni 1 %. Uradni jezik je arabski. Verstva: sunitski muslimani 42% (uradna vera), šiitski muslimani 54%, kristjani 4 %. Denarna enota je iraški dinar. Glavno mesto je Bagdad, ki ima približno 6 000 000 prebivalcev, katerih državna ureditev je po ustavi iz leta 1968 predsedniška republika, in ki so imeli v zadnjih dveh desetletjih in pol pod vodstvom svojega voditelja Sadama Huseina izrazito omejene možnosti uživati sadove bogatih danosti, ki jim jih je nudila narava. Sadama Huseina je ujela ameriška vojska, ko je zanj razpisala 5 000 000 \$ nagrade. Sedaj čaka v neznanem iraškem zaporu na sojenje za njegovo daktaturo ter uboje in umore na 10 000 ljudi med njegovo vladavino.

REPUBLIKA IRAK:

je obmorska država na Bližnjem Vzhodu v jugozahodni Aziji. Na jugovzhodu ima pomorski dostop do Perzijskega zaliva, na jugu meji na Kuvajt in Saudovo Arabijo, na zahodu na Jordanijo, na severozahodu na Sirijo, na severu na Turčijo, ter na vzhodu na Iran. Irak leži v Mezopotamiji, ki velja za eno od zibelk civilizacije, država pa je trenutno v prehodnem obdobju, ki sledi vpadu in vojaški zasedbi s strani ZDA in zaveznikov v letu 2003.

Najpomembnejši naravnogeografski značilnosti sta reki Evfrat in Tigris. Ozemlje Iraka je možno razdeliti na štiri glavna območja: Gornja ravnina, Dolnja ravnina, gorovja in puščava. Irak je z vseh strani zaprt v celino.

Gospodarstvo je v zgodovini močno povezano z rekama Evfrat in Tigris. V začetku 20. stoletja so tu odkrili nafto, kar je povzročilo nenadno obogatitev in spremembo države. S tem je postala ena izmed najpomembnejših držav v arabskem svetu. Dobiček od izvožene nafte pa je dvignil življenjsko raven večine prebivalstva, ki šteje 22 milijonov, ter pomagali razviti industrijo in kmetijstvo.

KMETIJSTVO:

13 % zaposlenih (1987), njive zavzemajo 13 % površine, travniki in pašniki 9 %, večina kmetov je združena v zadruge. Velike površine umetno namakajo. Za prehrano gojijo ječmen, pšenico in dateljne. Za izvoz pridelujejo bombaž. Pomembna je tudi živinoreja (ovac, govedi, koz), razvito je tudi rečno ribištvo.

RUDARSTVO: 1 % zaposlenih (1990), največje bogastvo je nafta. Od 1972 je podržavljena. V mezopotamski sinklini so druga največja ležišča na svetu. Glavna najdišča so na S okrog Kirkuka, manjša na JZ .

INDUSTRIJA:

7 % zaposlenih (1987). Večji del je v državni lasti. Največ v Bagdadu. Imajo še manjše obrate prehrabene, tekstilne, strojne, kovinske in tobačne industrije. Vojna z Iranom ter zalivska vojna sta povsem zaustavili velike investicije v infrastrukturo in industrijo. Večino strateške industrije so med zalivsko vojno uničili zavezniški letalski napadi.

Izvažajo: 99 % nafte in zemeljskega plina, 1 % kmetijskih pridelkov, od tega jih največ izvažajo v ZDA, Brazilijo, Turčijo, Japonsko, Nizozemsko, Španijo in Jordanijo.

POVRŠJE:

Razen Kurdistana na S do koder še sega Iransko višavje (do 3600m) in ga sestavljajo gorski hribi ter globoke doline ob pritokih Tigrisa, je Irak ravninska država.

NARAVNOGEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI IRAKA:

Veliki reki Evfrat in Tigris sta najpomembnejši pokrajinski značilnosti Iraka.

Gornja ravnina zajema območja severno od mesta Samarra. To je v glavnem suha in valovita travnata planjava, kjer griči redkokdaj presegajo nadmorsko višino 300m. Reka Evfrat je največja reka v JZ Aziji, izvira v Armenskem višavju, potem ko se združi s Tigrisom, pa pod imenom Shatt al Arab teče še 2700 km do izliva v Perzijski zaliv.

Dolnja ravnina se razteza od Samarre do Perzijskega zaliva. V rodovitni in dobro namakani pokrajini med Evfratom in Tigrisom živi večina Iračanov. Na jugu, kjer se zlijejo vode Evfrata in Tigrisa v veletok Shatt-al-Arab, se pokrajina spremeni v razširjeno močvirje; v njem sta tudi močvirski jezera Al-Saniya in Al-Hammar.

Gore severovzhodnega Iraka so del gorovja Zagros, ki sega še v Iran, in gorovja Taurus, ki se izteka v Irak iz Turčije. Pokrajina tu je hladna in vlažna, pozimi so zaradi globokega snega odrezane od sveta cele doline.

Puščava zajema južni in zahodni Irak ter se nadaljuje v Jordanijo, Kuvajt, Savdsko Arabijo in Sirijo. Večina te pokrajine pripada Sirski puščavi. Vročina, ki pripeka podnevi je naporna in neprizanesljiva.

PODNEBJE:

Je izrazito puščavsko, na S stepsko. V januarju je približno deset stopinj celzija, v juniju pa okoli petintrideset stopinj. Na severu je količina padavin okoli 700-1000mm, na jugu pa 150-250mm.

RASTJE:

Hribovje je pretežno golo ali poraslo z grmičjem; v zgornji Mezopotamiji stepa, v spodnji polpuščava, ki proti Z prehaja v puščavo.

POSELITEV:

Prebivalstvo je zgoščeno v Zgornji in Srednji Mezopotamiji. Največja gostota je v okolici Bagdada, na Z in J je zelo redko poseljeno. Nomadstvo je že skoraj izginilo.

VEČJA MESTA:

Bagdad (Baghdad 5.348.000, 1988), Basra (Basrah, 617.000), Mosul (Mawsil, 571.000), As-Sulaymaniyah (279.000), An-Najaf (243.000)